

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3206/2018. (VI. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.V.21.195/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.195/2016/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert az sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, T) cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye az alábbiakban foglalható össze.
- [4] A felperes mint vállalkozó és az indítványozó alperes mint megrendelő között építési vállalkozási szerződés jött létre négylakásos ház kőműves munkáinak elvégzésére. A felperes a kivitelezést megkezdte, melynek során részszámlákat állított ki. A felek között elszámolási vita keletkezett, ezért az indítványozó a számlák kifizetését felfüggesztette. A felperes 2007-ben az építkezésről levonult, a munkavégzés során használt szerszámainak, eszközeinek egy részét az indítványozó székhelyén egy lezárt konténerben hagyta. Az indítványozó a konténer felnyitotta, az abban foglalt ingóságokról leltárt vett fel. A felperes 2012-ben a konténer elszállította. Az indítványozó több millió forint vállalkozói díjat bírói letétbe helyezés útján teljesített.
- [5] A felperes ezt követően az indítványozóval szemben fizetési meghagyás kibocsátását kérte. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes a vállalkozói díj és az indítványozó birtokában maradt szerszámai használati díjának megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót.
- [6] Az elsőfokú bíróság több millió forint munkadíj és késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az indítványozót. A bíróság az indítványozói marasztalás összegszerűségének meghatározása során figyelembe vette a felperes által elismert vállalkozói díj kifizetésének összegét és számításba vette a bírói letét útján teljesített összeget is. A bíróság a további felperesi igényeket elutasította.
- [7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az indítványozó marasztalásának összegét felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Az indítványozó a bíróságok eljárási szabálysértéseire és az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.), valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számviteli tv.) figyelmen kívül hagyására hivatkozott. Véleménye szerint a jogerős ítélet sérti az Áfa tv. 159. §-át, 176. § (1)–(3) bekezdéseit, 169. §-át, mivel a számlát kibocsátó akkor állít ki készpénzes egyszerűsített számlát, ha annak ellenértéke kiegyenlítésre került. Ezt a körülményt a bíróság nem értékelte és csak a felperes által elismert összeg erejéig állapította meg a teljesítést.
- [9] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta és megállapította, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [10] A bíróság az eljárásban valamennyi bizonyítékot, így a később csatolt egyéb számlákat, okirati bizonyítékokat, tanúvallomásokat, szakértői véleményt mérlegelt, azaz ítéletét az indítványozó állításától eltérően nem kizárólag a fizetési meghagyás mellékleteként becsatolt okiratokra alapította. A felperes a vállalkozói díj igénye tekintetében számlákat csatolt.

- [11] A Kúria kifejtette, hogy helyesen hivatkozott az indítványozó arra, hogy az egyszerűsített adattartalmú készpénzfizetési számlák az Áfa. tv. előírásainak megfelelően akkor állíthatók ki, ha az ellenérték megfizetésre került, azaz az ilyen számlák önmagukban – további jelzés, adattartalom nélkül – bizonyítják az abban szereplő összeg megfizetését. Ugyanakkor sem e jogszabály, sem a bírói gyakorlat nem zárja ki a számlákkal mint okiratokkal szemben az ellenbizonyítás lehetőségét.
- [12] Ahogyan azt a másodfokú bíróság a felmerült bizonyítékok helyes mérlegelése alapján megállapította, a felek közötti jogviszonyban a számlák kiállítására, az elszámolásra nem az Áfa tv. és a számvitel rendjének megfelelően került sor. A bíróságnak így okszerű az a következtetése, hogy a felmerült egyéb bizonyítékoknak a kibocsátott számlák tartalmával együttes értékelése alapján csak azokban az esetekben lehet elfogadni az indítványozó teljesítését, amikor e tekintetben a felperes elismerő nyilatkozata a „fizetve” jelzéssel a számlákon is feltüntetésre került. Ez utóbbi követelmény nem adójogi, számviteli előírás. A számlák szabályszerű kiállítása esetén önmagában a készpénzfizetési számla valóban igazolná az ellenérték megfizetését is, azonban miután a felek között e szabályok megsértésével alakult ki számlázási gyakorlat, ennek legfeljebb az adójogi-közigazgatási jogviszonyban vonhatók le a jogkövetkezményei, ugyanakkor polgári jogi értelemben nem járnak azzal a szankcióval, hogy a felperes a szolgáltatása ellenértékéhez nem juthat hozzá.
- [13] Mindezekre tekintettel a Kúria rögzítette, hogy a bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményének mérlegelése alapján jogszabálysértés nélkül állapította meg a tényállást és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a számlák mint okiratok adattartalmával szemben sikeresen ellenbizonyított, így a vállalkozói szerződés szerinti kötelezettségei részbeni teljesítésével arányos mértékű vállalkozói díjra jogosult.
- [14] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [15] Álláspontja szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, T) cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó szerint a Kúria ítélete jogsértő, mert a felek egybehangzó, a másodfokú bíróság által jegyzőkönyvbe foglalt együttes nyilatkozatát, mely az indítványozó azon álláspontját támasztja alá, mely szerint a vállalkozói díj kifizetésre került, figyelmen kívül hagyta és ennek indokát nem adta. A Kúria az indítványozó érvelését és bizonyítékait mellőzve, a felperes sikeres ellenbizonyítására alapozva hozta meg döntését és a bizonyítékok mérlegelése során a másodfokú bíróság álláspontját fogadta el. Az indítványozó továbbá sérelmezte, hogy a Kúria figyelmen kívül hagyta az Áfa tv.-nek, a Számviteli tv.-nek a számlázás szabályaira vonatkozó rendelkezéseit. A Kúria a számla kiállításával kapcsolatban a jogszabályoktól eltérően többlet elemet kívánt meg a felektől és őt marasztalta el azért, mert a felperes az egyébként nem kötelező tartalmi elemet, a „fizetve” szót nem minden számlára vezette fel. A Kúria nem vette figyelembe, hogy a számlák kiállításával egyidőben a vállalkozói díjat kifizette. A támadott döntés véleménye szerint azért is sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mert a Kúria a 2008-ban kezdődött pert 2017-ben zárta le úgy, hogy az időmúlást figyelmen kívül hagyva a késedelmi kamatszámítás kezdő időpontját a felperes kereseti kérelmében foglaltak szerint határozta meg.
- [16] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [17] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett, és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [18] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [19] Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani. {3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} Mivel jelen esetben az indítvány ilyen irányú indokolást nem tartalmazott, ezért a B) cikk (1) bekezdésének sérelme érdemben nem vizsgálható.

- [20] Az indítványozó a bírói döntés alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésével és T) cikk (1) bekezdésével kapcsolatban is állította. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy valamely államcél vagy egyéb alaptörvényi rendelkezés megsértésének a megállapítása alkotmányjogi panasz keretében nem indítványozható. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése és T) cikk (1) bekezdése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi rendelkezések címzettje nem az indítványozó, nem biztosítanak számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül ezekre alapítani {3088/2015. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [31], 3065/2015. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [18]}. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nincs helye.
- [21] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b)* pontja alapján az indítványnak az alkotmányjogi panasz esetén meg kell határoznia az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, az *e)* pontja értelmében pedig nem elegendő az Alaptörvény egyes rendelkezéseire hivatkozni, az indítványban meg kell indokolni, hogy az Alaptörvény egyes felhívott rendelkezéseit a megsemmisíteni kért döntés miért és mennyiben sérti. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében meghatározott feltételeknek, mert nem tartalmaz az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben alkotmányjogilag értékelhető indokolást, érdemben elbírállható érvelést arra vonatkozóan, hogy a támadott ítélet miként sérti ezt az Alaptörvényben biztosított jogot. Az Alkotmánybíróság ezért ezen alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában nem folytatott le érdemi vizsgálatot.
- [22] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [23] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben felhozott indítványozói felvetésekkel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „[A]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [24] „Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat” {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [25] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatban megfogalmazott érveivel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza összességében valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul.
- [26] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, a Kúria döntésével szembeni kifogásait fogalmazza meg, illetve tényállás-megállapítást, jogértelmezését, jogalkalmazását vonja kritika alá, és a támadott ítéletben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [27] Fentiekre figyelemmel az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni vagy, amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességét.

[28] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek, így azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. június 5.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1911/2017.

• • •